

Energie-Nederland: behoud gelijk speelveld in de transitie en benut oplossingen voor knelpunten op het net

Op 16 mei vindt het AO Klimaat en energie in uw Kamer plaats. In verband met de actuele aandacht voor capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnet geeft Energie-Nederland u graag enkele punten ter overweging mee.

De afgelopen maanden is merkbaar dat de transitie een aanzienlijke impact heeft op onze infrastructuur en met name het elektriciteitsnet. Hoewel is voorzien dat de transitie een forse verzwaring van het elektriciteitsnet vergt, kunnen tijdelijke netwerkproblemen ontstaan die ook discussies voeden over onder meer de rolverdeling tussen netbeheerders en marktpartijen.

Energie-Nederland is van mening dat de rolverdeling, zoals die nu vastligt in de huidige wet- en regelgeving, cruciaal is voor een goed verloop van transitie en voor het van de grond komen van duurzame oplossingen tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. De huidige ordening van de markt voorziet immers in een duidelijke scheiding tussen de infrastructuurtaken van de netbeheerder en de markt. Dit maakt dat gebruikers en investeerders zeker moeten kunnen zijn van drie marktvrijheden: vrijheid van aansluitcapaciteit, vrijheid van transactie en vrijheid van dispatch (het zogeheten 'koperen plaat'-principe). Dit geeft investeringszekerheid, die uiteindelijk bepalend is voor de totale maatschappelijke kosten waarmee duurzame ontwikkelingen van de grond kunnen komen.

Graag brengen wij het rapport *Verzwaren tenzij* onder uw aandacht, opgesteld door een gezamenlijke werkgroep van energiebedrijven en netbeheerders, mei 2018, van de Overlegtafel Energievoorziening. De werkgroep ontwikkelde een afwegingskader waarmee de netbeheerder op een transparante, objectieve en door de toezichthouder controleerbare wijze een afweging maakt of de inzet van flexibiliteit vanuit maatschappelijk oogpunt een betere oplossing is om tekorten aan transportcapaciteit te voorkomen dan netverzwaring.

Belangrijke conclusie van de werkgroep was overigens ook dat verzwaring van het net altijd de beste structurele optie is voor de langere termijn en voor het realiseren van de transitie tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

Wel zijn alternatieven denkbaar als tijdelijk alternatief voor verzwaring (de tenzij-situaties). Daarvoor zien wij de volgende oplossingsrichtingen.

Toepassen congestiemanagement. Om piekbelastingen binnen de bestaande capaciteit op te vangen kan de netbeheerder een congestiemanagement toepassen. Aangeslotenen leveren daarbij een deel van hun rechten in, gaan tijdelijk akkoord met een lagere capaciteit, in ruil voor compensatie.

Tijdelijk, gedifferentieerd afwijken van het n-1 criterium. Het elektriciteitsnet wordt zodanig ontworpen dat bij uitval of storing van één element in het systeem, het systeem als geheel niet wordt beïnvloed; het n-1 criterium. Tijdelijk en ter overbrugging kan hier flexibel mee om worden gegaan, mits wordt voorzien in financiële compensatie bij het daadwerkelijk optreden van verstoringen.

Aanwijzen van voorkeurslocaties. In plaats van het vooraf opleggen van restricties voor realisatie van projecten op bepaalde locaties, zou er meer duidelijkheid moeten komen over locaties waar wél mogelijkheden zijn. Marktpartijen zijn in principe vrij om locaties te kiezen, maar het aanwijzen van voorkeurslocaties zorgt voor een positieve, sturende en stimulerende werking.

Kortom, er zijn binnen de huidige wet- en regelgeving oplossingen beschikbaar voor het opvangen van een tijdelijk gebrek aan ruimte op het net. Het is geen oplossing om de aansluitplicht op te schorten of geen gelijk recht op aansluiting te bieden. Het is niet alleen onnodig, maar ook schadelijk voor het gelijke speelveld waar de wet nu in voorziet. Een speelveld dat waarborgt dat alle aangeslotenen een gelijk recht hebben op aansluiting op het energiesysteem tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

